

MOOG SUB PHATTY

OUDERWETS KNOPJES DRAAIEN

Het legendarische Moog heeft een naam hoog te houden als het gaat om analoge synthesizers. Zal de Sub Phatty kunnen overleven in een tijd waarin veel merken weer puur analoge - en meestal goedkopere - synths op de markt brengen?

Robert Moog was een pionier. In de vroege jaren vijftig bouwde hij als student theremins en hierdoor leerde hij veel over oscillatoren en filters. Die kennis gebruikte hij in zijn modulaire synths, maar zijn roem heeft hij vooral te danken aan de MiniMoog: de eerste min of meer betaalbare en makkelijk te bedienen synthesizer die in 1970 op de markt kwam. Sindsdien heeft de techniek zich razendsnel ontwikkeld. De eerste polyfone synths verschenen, synthesizers met presets, synths met samples en tegenwoordig kijkt niemand op van een polyfonie van 128 en duizenden digitaal opgewekte sounds.

Toch zien we juist de laatste jaren weer relatief simpele, vaak monofone, analoge synths. Merken als Novation, Korg, Arturia en natuurlijk Moog zelf, zijn hier maar enkele voorbeelden van. Waarom voelen muzikanten zich weer aangetrokken tot deze beperkte instrumenten? De reden is simpelweg omdat deze synths karakter hebben. Er is weer behoefte aan echte oscillatoren en echte filters, in plaats van een sampletje waar als een laagje plastic een filtertje overheen ligt. De Sub Phatty is gebouwd in de beste traditie van de klassieke analoge synthesizers met een overvloed aan draaiknoppen. Alleen al de constructie geeft je het gevoel veertig jaar met deze synth vooruit te kunnen.

ONLEESBAAR

Het eerste pluspunt van de Sub Phatty is dat de voeding is ingebouwd. Geen losse voeding die je maar kwijtraakt of die kapotgaat. Je steekt gewoon een eurostekker in de zijkant, waar verder ook alle andere aansluitingen zitten zoals audio in/uit, MIDI en gate/CV. Onhandig genoeg is het opschrift in zwarte letters tegen een zwarte achtergrond, wat het zo goed als onleesbaar maakt. Ik gok op

MOOG SUB PHATTY

Type: subtractieve synthesizer

Klankopwekking: analoog, twee oscillatoren met suboscillator

Keyboard: twee octaafs, aanslaggevoelig

Polyfonie: monofoon

Preset: 16

de eerste linksonder als output en het feest kan beginnen. Het aanslaggevoelige, semi-gewogen, 25 toetsen tellende klavier is van een zeer professioneel type en speelt subliem. Het is alleen jammer dat de Sub Phatty geen aftertouch heeft. Ook de vele draaiknoppen zijn van ouderwetse Moog-kwaliteit. Ze reageren nauwkeurig en precies zoals je verwacht. Hoewel je de Sub Phatty met de Octave-knoppen eenvoudig transposeert, voelt het twee-octaafs klavier beperkend. Het wordt een stuk fijner als ik hem via MIDI aansluit op een vijf-octaafs keyboard.

De zestien presets geven een goede indruk van de mogelijkheden van de Sub Phatty, van een viertal typische Moogbassen, een achttal leadsounds en vervolgens percussieve effecten en subbassen. Wanneer je vanuit een preset aanpassingen maakt, werkt de betreffende knop vanaf de waarde die in de preset was opgeslagen. Met andere woorden: je krijgt niet de plotselinge overgang van bijvoorbeeld stand 9 naar 3, waar veel synths last van hebben.

VIER FILTERS!

De Moog heeft twee oscillatoren. Elke oscillator beschikt over de voetmaten: 16', 8', 4' en 2', waarbij één oscillator nog een sub-oscillator heeft die een octaaf lager een blok golf genereert. De oscillatoren kun je tot een kwint omhoog of omlaag stemmen ten opzichte van elkaar. Dan is er nog de ruis-generator die roze ruis genereert, waarna de mixer de balans tussen oscillatoren en de ruis-generator regelt. Was de MiniMoog uitgerust met alleen een vet 24 dB/oct. filter, op het low-pass filter van de Sub Phatty heb je de keuze uit maar liefst vier filters, namelijk 6, 12, 18 en natuurlijk het klassieke 24 dB/oct.

Effecten: geen

Aansluitingen: audio in/out, koptelefoon, MIDI in/out, USB, CV/gate: filter CV, pitch CV, volume CV, keyboard gate,

Adviesprijs: € 1.099,-

Importeur: Amptec

www.moogmusic.com

Voor het verloop van je sound heb je twee envelope generators aan boord: één voor volumeverloop en één voor de cutoff frequency van het filter. Ze zijn van een gangbaar ADSR-type, maar kunnen, worden uitgebreid met Delay voor de Attack en met Hold tussen Attack en Decay. Verdere modulatie kan uiteraard met de wielen. Het pitchbend-wiel kan tot maar liefst twee octaven omhoog en ook net zo veel omlaag!

HIDDEN FUNCTIONS

Naast de vele draaiknoppen beschikt de Sub Phatty over allerlei 'Hidden Functions', te bereiken via de Shift Mode. Hier stel je bijvoorbeeld je filterkeuze of de uitbreiding van de envelope generator in. Je kunt je afvragen of de Hidden Functions nu niet nét het 'unique selling point' van deze synth onderuit haalt, omdat nu niet meer iedere knop of schuif slechts één functie heeft, zoals natuurlijk hoort bij dit soort analoge synths. In de praktijk blijkt het mee te vallen, omdat je zonder de verborgen functies alle meestgebruikte parameters al onder je vingers hebt.

VERLIEFD

De naam Sub Phatty suggereert dat dit een bas-synthesizer is, maar deze Moog is net zo goed inzetbaar voor gillende leads en alle denkbare geluidseffecten. Helaas is de Sub Phatty bijna twee keer zo duur dan de Mopho van DSI of de Arturia MiniBrute. Maar, hoewel de Sub Phatty geen MiniMoog is (zie kader), haal je er wel een oerdegelijk instrument met de klassieke, uit duizenden herkenbare Moog-sound mee in huis. En wie op die sound verliefd is, kijkt niet op een paar centen.

MARCO HOOGLAND speelt bijna alles, van neusfluit via theremin tot saz, maar verdient zijn geld als piano-entertainer bij onder andere Kim de Boers Burning Keys. Het liefst bast hij in zijn eigen jazz-fusionband Playground en werkt hij in zijn analoge synth-museum/studio. www.marcohoogland.nl

Om de klank van de Sub Phatty te vergelijken met zijn illustere voorgangers heb ik hem naast mijn MiniMoog uit 1977 neergezet en op beide synths een typische Funking For Jamaica Moog Bass-sound ingesteld. De MiniMoog heeft weliswaar drie oscillatoren, maar één daarvan wordt meestal gebruikt als LFO, zodat de vergelijking met de Sub Phatty mogelijk is. Ze klinken bijna identiek en de Sub Phatty gaat in het grommende laag zelfs iets dieper dan de Mini door zijn suboscillator. De Mini is daarentegen 'organischer'. Net of hij bij elke aanslag een net even andere, zeer miniem verschillende, filterinstelling heeft. De Sub Phatty beschikt juist over een Zwitserse precisie. Het filter van de Sub Phatty heeft dezelfde karakteristiek als die van de oude MiniMoog, maar die van de Mini braakt en gilt iets meer.

